

**ANALIZA VSEBIN EKOAKCIJSKEGA
NAČRTA V PROGRAMU EKOŠOLA ZA
EKOVRTCE ZA
ŠOLSKO LETO 2021/2022**

Dane Katalinič

UVOD

Okoljska vzgoja v programu Ekošola za ekovrtce temelji na naravoslovnih vsebinah, katere otroci srečujejo v svojem bivalnem okolju, in to med najrazličnejšimi oblikami otroških iger, med sprehodi in opazovanjem narave v posameznih letnih časih. V programu Ekošola za ekovrtce je posebna pozornost namenjena vsakoletnemu načrtovanju okoljskih vsebin, ki prispevajo k pridobivanju osnovnega spoznanja o naravi, in sicer:

- Okolje kot vzgojni prostor;
- Okolje za ustvarjalno, raziskovalno in kritično učenje;
- Življenje v sozvočju z naravnimi zakonitostmi;
- Odnos do narave in naravnih sprememb;
- Pridobivanje temeljnega znanja in veščin za vseživljenjski trajnostni razvoj.

Zakaj poudarjamo naravoslovje? Naravoslovno področje v predšolskem obdobju razvija naravoslovne pojme, mišljenje, sklepanje, možnosti za reševanje problemov, postavljanje hipotez, klasificiranje ter iskanje vzročnih zvez.

Vsebine v ekoakcijskem načrtu Ekošole za ekovrtce predstavljajo pomemben koncept naravoslovnega izobraževanja s poudarkom na ekologiji in opazovalno – raziskovalni dejavnosti. Raziskovalne aktivnosti – dejavnosti so opredeljene z vsakoletnimi projektno – raziskovalnimi vsebinami, pri tem je temeljna pozornost dana opazovanju, in to na :

- opazovanju kot naravoslovnem postopku,
- opazovanju celote in delov,
- opazovanju razlik in podobnosti,
- opazovanju pojavov.

Zakaj takšen pristop?

Temelji okoljskega izobraževanja se pričnejo graditi v predšolskem obdobju ob usvajanju okoljskih vsebin. Najpogostejše med njimi so opazovanje narave v vseh letnih časih, onesnaževalci okolja, podnebne spremembe ... To je obdobje, v katerem se začne bistven element vseživljenjskega učenja, in se nadaljuje celo življenje. Temeljno okoljsko izobraževanje se začne v vrtcu.

OKOLJSKA VZGOJA

EKO – vsebine v ekoakcijskem načrtu programa Ekošola za vrtce slonijo na kurikulu za vrtce v katerem je narava opredeljena kot področje za razvijanje otrokovih sposobnosti. Načrtovanje didaktičnih vsebin – gradiva za ekovrtce temelji na naravoslovnih vsebinah z namenom, da otroci pridobivajo izkušnje in temeljna znanja o:

- samih sebi in drugih;
- samih sebi ter živi in neživi naravi;
- človeku v razmerju do drugih vrst in do narave (rastline in živali, podnebja in okolja);
- naravnih silah in njihovi uporabi (naravnih pojavih, silah in procesih, tehniki ...).

Ena od temeljnih nalog pri delu v ekovrtcih je, da strokovni delavci izhajajo iz otrok in njegovih potreb. S takim odnosom omogočamo zadovoljevanje otrokovih interesov ter spodbujanje procesov za vstop v svet spoznavanja in raziskovanja okolja, v katerem živi.

IZKUŠNJE IN TEMELJNA ZNANJA

Izkušnje in temeljna znanja slonijo na naslednjih vsebinah:

- človeku,
- živi in neživi naravi,
- podnebjju in okolju,
- naravnih pojavih, silah in procesih, tehniki.

ČLOVEK

Načrtovane vsebine v ekoakcijskem načrtu otrokom omogočajo, da razvijajo veselje do odkrivanja, krepitve samozavesti, interesa ter občutenje skupni pripadnosti, in sicer v tem, da da čustvena doživetja in izkustva delijo z drugimi.

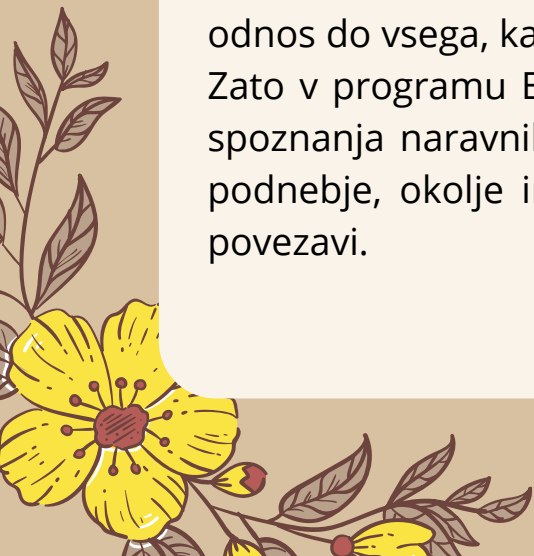
ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA

Skozi tematske in projektne aktivnosti se otrokom omogoča izzivati občutke zadovoljstva ob zaznavanju pestrosti in raznolikosti neživega in živega dela narave in predvsem v iskanju vzročnih zvez med že znanimi posebnostmi in pojavi.

V ekovrtcih izvajajo praktične oblike varovanja narave in okolja z namenom usvajanja oblik vedenja in navad v dejavnostih, ki so ekonomične in prijazne okolju in v katerih otroci lahko sodelujejo.

PODNEBJE IN OKOLJE

V ekovrtcih skozi tematske sklope in projektne vsebine poudarjajo odnos do vsega, kar nas obdaja, temelji na ozaveščenosti in znanju. Zato v programu Ekošola poudarjajo pomen stika z naravo zaradi spoznanja naravnih zakonitosti v najširšem smislu, in sicer, da so podnebje, okolje in vsa živa bitja s človekom vred v medsebojni povezavi.

NARAVNI POJAVI, SILE IN PROCESI, TEHNIKA

Načrtovane tematske vsebine v ekoakcijskem načrtu omogočajo opazovalne, raziskovalne in eksperimentalne aktivnosti s ciljem, da bi pozneje lažje razumeli dogajanje in pojave v naravi s poudarkom na igri in delom z različnimi vrstami naravnih materialov.

NARAVOSLOVNE DEJAVNOSTI S POUDARKOM NA OKOLJSKI VZGOJI

Naravoslovne dejavnosti s poudarkom na okoljski vzgoji skozi ekoakcijski načrt za ekovrtnice so:

- pridobivanje temeljnih izkustev in znanj o naravi;
- otrokom omogočiti doživljanje narave ter jih spodbujati k opazovanju, eksperimentiranju, sintetiziranju in sklepanju;
- posredovanje temeljnega znanja o rastlinah in živalih, o njihovih življenjskih pogojih;
- njihovi vzajemni odvisnosti in naši odvisnosti od njih; doživljanje praktičnih primerov skrbi za naravo in okolje.

Otrokove dejavnosti v njegovem življenjskem okolju omogočajo razumevanje osnovnih pojmov, kot so prostor, čas, premikanje, gibanje, predmeti, snov, odnosi med predmeti, odnosi med živim in neživim okoljem ter razvoj miselnih operacij, povezanih s temi pojavi.

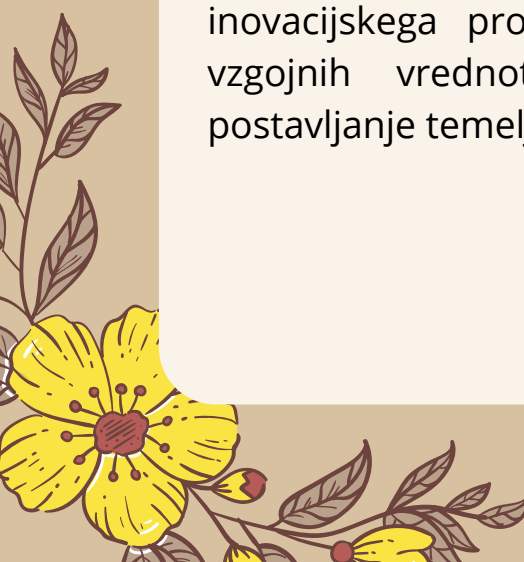
Namen okoljskega izobraževanja je obogatiti se z znanjem, da si lahko usposobljen ustrezno odgovoriti na spremembe iz naravnega in družbenega okolja. Okoljsko izobraževanje se začne v vrtcu.

KREATIVNOST SKOZI PROJEKTNE VSEBINE IN TEMATSKE SKLOPE

Kreativnost je ustvarjanje nečesa novega, to je originalnost in ideja kako z zgodnjim okoljskim izobraževanjem obogatiti otroke z elementarnim znanjem s področja okoljskih vsebin s ciljem spodbujanja didaktičnih procesov in pridobivanju temeljnih izkustev in znanj o naravi in razumevanju njenih povezav.

Prav tu prihajajo do izraza koordinatorji in vzgojitelji ter strokovni sodelavci ekovrtcev, da pri načrtovanju projektne – tematske aktivnosti zahteva od vzgojiteljev in otrok neposredni stik z naravo, posledično otrok spoznava naravne zakonitosti skozi lastne izvedbene originalnosti in kreativne opazovalno – raziskovalne situacije. Izpostavljamo, da je kreativnost začetna točka inovacijskega procesa v tem primeru za doseganje okoljskih vzgojnih vrednot, da skozi izkustveno učenje dosežemo postavljanje temeljnih odnosov do okolja.

Program Ekošola za vrtce omogoča doseganje inovacijskih procesnih situacij skozi načrtovane projektne vsebine in tematske sklope. Omenimo le nekatere:

Z Zemeljkom raziskujem tla, rastline in živali; Semena in vrtovi – šolska VRTilnica; Prehrana nekoč, danes in zdrav življenjski slog; Voda – energija – odpadki – krožno gospodarstvo; Živeti s podnebnimi spremembami in spreminjati sebe; Trajna mobilnost – MISIJA: ZELENİ KORAKI; Hrana ni za tjavendan; Znanje o gozdovih; Mlekastično ...

Iz analize lahko sklenemo, da pri vsebinah ekoakcijskega načrta gre za dinamične – raziskovalne ustvarjalnosti, ki omogočajo privzganje odnosa do ustvarjanja, odkrivanja, seznanjanja ter drugih pomembnih faktorjev za kreativno ekovzgojo v ekovrtcih.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici Ljubljana

**COBISS.SI-ID 106470659
ISBN 978-961-7111-06-4 (PDF)**

ANALIZA VSEBIN EKOAKCIJSKEGA NAČRTA V PROGRAMU EKOŠOLA ZA EKOVRTCE ZA ŠOLSKO LETO 2021/2022

**Avtor besedila: Dane Katalinič
Izdajatelj: Društvo DOVES-FEE Slovenia, Portorož
Uredila: Jasmina Mlakar**

Gradivo je dostopno v pdf formatu na <https://ekosola.si/gradiva>

Portorož, april 2022

